

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 13

Indhold

- **MARK**
 - Meldug i hvede
 - Stankelbenslarver i vårsæd
 - Vækstregulering og svampebehandling i vintersæd
 - Kronrust i frøgræs
 - Fritfluer i sent sået havre
 - Bekæmpelse af flyvehavre og hanesporer
 - Bekæmpelse af rodukruddt
 - Skulpesnudebiller i raps
 - Ukrudtsbekæmpelse på befæstede og stærkt permeable arealer
- **PRÆCISION**
 - Genberegne restbehov
- **VANDING**
 - Vandingsbehov

MARK

Meldug i hvede

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Vi ser rigtig meget meldug i år. Specielt i sorterne Pacman og Champion, men også i andre sorter og blandinger. Hveden er i st. 32-37, så meldug bør bekæmpes ved over 25 % angrebne planter.

Da hveden er i stadie 32 eller mere bør der ved bekæmpelse af meldug, anvendes midler med septoria effekt. Derfor anbefales følgende strategi i hvedemarken med bekæmpelsesbehov for meldug:

0,15 l/ha Talius + 0,25 l/ha Proline/Proline Xpert/Prosaro

Er det ikke muligt at fremskaffe Talius, hæves dosis til 0,35-0,4 l/ha Proline/Proline Xpert/Prosaro.

Billede 1 Pacman hvede 28-04-2025. Der ses meget meldug, også op i afgrøden (Foto Niels Holmgaard, SAGRO)

Stankelbenslarver i vårsæd

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Vi får meldinger om angreb af stankelbenslarver. Nogle steder sporadiske angreb, andre steder mere omfattende. Larverne er klæget af æg, der er lagt i efteråret, så der er desværre ingen bekæmpelsesmuligheder. Der er erfaringer med at angreb kan mindskes ved at tromle arealet, men effekten er usikker. Bedst effekt opnås nok med en tung cementtromle.

Nedenstående foto viser hvilken effekt, det har haft på angreb af stankelbenslarver, at en bil har kørt over marken kort efter såning. Så tromling har en vis effekt.

Billede 2 Vårbyg med angreb af stankelbenslarver, dog ikke i sporerne efter en bil. (Foto Jens Nygaard Olesen, SAGRO)

Vækstregulering og svampebehandling i vintersæd

Det er ved at være absolut sidste chance for vækstregulering i **rug og vinterbyg**. Begge arter er de fleste steder i stadiet mellem fuldt faneblad og begyndende skridning, så der er kun Cerone og Terpal, der må anvendes frem til st. 49. NB kornet skal være velforsynnet med vand- også efterfølgende, hvis der skal vækstreguleres.

Dosis forslag ved meget kraftig vækst er: 0,2 l/ha Cerone eller 0,4 l/ha Terpal, lidt mindre, hvis der blandes med svampemiddel.

I **vinterbyg**, der endnu ikke er svampebehandlet, har påskens nedbør udløst behandlingsbehov mod skoldplet i langt de fleste marker. Der bør derfor behandles snarest, løsningsforslag ses i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 9**

I **hveden** har vi stadig mulighed for at anvende Medax Top, samt trinexapac midlerne Moddus/Sonis.

Marker med kraftig vækst der endnu ikke er vækstreguleret, kan der anvendes 0,3-0,4 l/ha Moddus eller 0,5 l/ha Medax Top.

Hvedemarken, der gror meget kraftigt, og måske har fået en moderat dosis 1. gang, kan genbehandles med 0,2-0,25 l/ha Moddus eller 0,5 l/ha Medax Top.

Husk altid at lave en 0 parcel, når du vækstregulere. Så kan du nemt vurdere effekten senere på sæsonen, og om der er behov for yderligere indsats.

Nedenstående foto fra 29. april 2025 viser en rugmark, der er vækstreguleret d. 8. april med 0,3 l/ha Moddus Start. Lidt fremme i sporet, ses der nu tydelig højde forskel mellem behandlet og ubehandlet. Her har vi god effekt, og yderligere vækstregulering vurderes derfor ikke nødvendigt.

Billede 3 Vækstreguleret rug med 0 parcel lidt fremme. (Foto: Niels Holmgaard, SAGRO)

Kronrust i frøgræs

Vi finder kronrust i langt de fleste marker lige nu. Skadestærsklen hedder 0,1 % dækning = få pustler pr. plante. Så har du ikke bekæmpet rust i dine frømarker de seneste dage, så skal du ud at se efter, om der er rust i dine marker. Bekæmpelse af kronrust gøres med:

0,25-0,3 l/ha Folicur Xpert eller 0,35 l/ha Comet Pro eller en blanding af de 2 midler. Folicur Xpert er omfattet af triazolreglerne

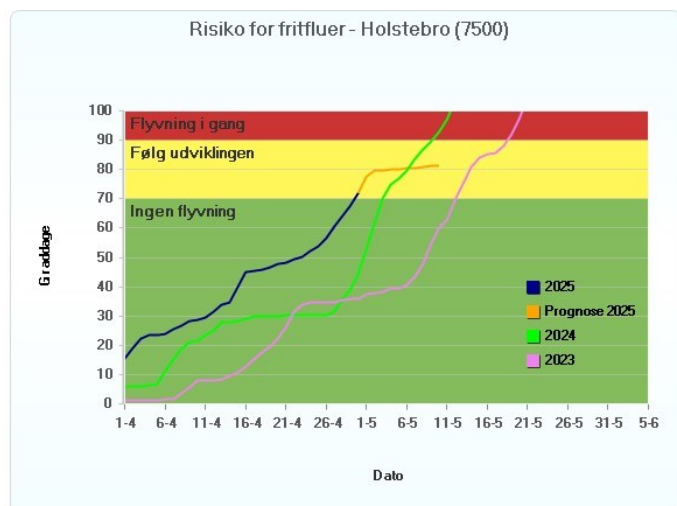
Ovenstående kan blandes med vækstreguleringsmidler.

Fritfluer i sent sået havre

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Fritfluer kan skade havren, når havre har 1,5-2 blade. Havre, der er sået i marts, vil i de fleste tilfælde have minimum 3 blade nu, og kan derfor ikke skades mere. Har du marker, der er sået efter påske, vil havren være i den følsomme stadie den kommende tid. Risikoen for angreb kan beregnes ved en graddageberegning på landbrugsinfo.dk

Nedenstående figur viser beregningen for Holstebro. Grafen for 2025 er lige kravlet op i det gule felt, men udviklingen ser ud til at ville flade lidt ud den kommende tid, med det køligere vejr vi ser ind i. Den kommende uge vurderer vi, at der ikke er risiko for angreb, men vi vender tilbage med en ny beregning næste uge.

Holstebro (7500) ▼

Bekæmpelse af flyvehavre og hanesporer

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Bekæmpelse af flyvehavre og hanesporer i vårbyg og vårhvede er ved at være aktuel, da det skal udføres senest i st. 30 med Primera Super/Foxtrot.

Der må ikke blandes med Nicanor, Zypar, Primus, Starane XL, Mustang forte eller Hussar Plus OD, men anvender du andre løsninger, kan flyvehavremidlet iblandes, så du sparer en kørsel og ikke kommer i problemer med sprøjtefrist for flyvehavremidlet.

Bekæmpelse af rodukrudt

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Finder du tidsler i marken, som på nedenstående foto, kan det kræve en tilpasning af strategien mod ukrudtet.

Er der ikke bekæmpet ukrudt endnu i vårbyggen, kan middelvalget ændres til 0,75 l/ha Mustang Forte, men kun indtil stadie 32, når 2. knæ er mærkbart. Læs altid etiketten, Mustang Forte har mange restriktioner, bl.a. vedr. efterfølgende afgrøde og anvendelse af halm.

Generel for bekæmpelse af rodukrudt som tidsler, padderokker, svinemælk og gråbynke bør det foretages senest, når afgrøden er i vækststadium 39, når fanebladet er helt udfoldet. Dette er for at undgå at skade kornet og MCPA-midler er ikke godkendt til senere end vækststadium 39. Zypar er det eneste middel, der er godkendt til stadium 45.

Sprøjt gerne, når der er 15-20 °C og hold helst mindst 14 dages afstand til tidligere ukrudtssprøjtning, for at sikre at rodukrudtet er kommet i god vækst igen. Overvej, om der kan nøjes med bekæmpelse i angrebne områder.

Blanding af 0,5 l/ha Zypar + 0,75 l/ha MCPA-middel giver en god bekæmpelse af rodukrudt samt de fleste 2 kimbladede arter.

Alternativ kan rodukrudd bekæmpes med et MCPA-middel med 1 l/ha, f.eks. Metaxon. Tilsætning af ammoniumsulfat og spredklæbemiddel øger effekten mod tidsler og padderokke, især under tørre forhold.

Det må gerne blandes med svampemidler i ovenstående behandlinger.

Billede 4 Vårbyg med store tidsler 30-04-2025 (Foto: Niels Holmgaard, SAGRO)

Skulpesnudebiller i raps

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Angrebsgraden bør følges flere steder i marken, gennem hele blomstringsperioden. Vi skal undgå at bekæmpe insekter i den blomstrende raps mest muligt, for at beskytte nyttedyrene, derfor skal vi være sikre på at skadestærsklen er overskredet, før en bekæmpelse bliver udført.

Bliver det vurderet, at der er behov for bekæmpelse af snudebiller eller galmyg, med en separat kørsel uden svampemidler, bør man sænke vandmængden, så sprøjtedushen primært bliver i blomsterlaget, for at prøve og beskytte nyttedyrene, der ofte sidder i bunden af afgrøden.

Læs mere om skulpesnudebiller i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 11

Ukrudtsbekæmpelse på befæstede og stærkt permeable arealer

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Ifølge bekendtgørelsen må der ikke anvendes ukrudtsmidler med aktivstoffer, der nedbrydes langsomt (halveringstid over 10 dage), på befæstede eller stærkt permeable arealer. Dette gælder fx glyphosat og diflufenican.

For professionel brug er kun pelargonsyre-holdige midler som *TopGun Finalsan Koncentrat* og *Katoun Gold* tilladt. Pelargonsyre (nonansyre) nedbrydes hurtigt i naturen og virker ved at ødelægge plantecellernes membraner, hvilket får ukrudtet til at visne hurtigt – ofte samme dag. Midlet virker som kontaktmiddel og kræver grundig dækning af planten, typisk med 300–1000 liter vand pr. ha. Det kaldes også "kemisk blanchering".

Pelargonsyre er mest effektiv mod nyfremspiret og etårigt ukrudt. Flerårige arter overlever ofte og skyder igen.

Husk at brug af ovenstående midler skal registreres i sprøjtejournalen for bedriften. Hvis det ønskes, kan der oprettes en mark i markplanen, med afgrøden "ikke støtteberettiget landbrugsareal" hvorpå der kan registreres brug af ovennævnte midler.

Alternativ: Flammebehandling

Flammebehandling egner sig især til nyfremspiret ukrudt. Effekten opnås ved kort opvarmning ("blanchering"), der sprænger cellevæggene. Resultatet ses efter 2–3 dage.

Det anbefales at behandle hver 2.–3. uge i foråret; senere sjældnere. I alt kræves typisk 3–5 behandlinger per sæson.

Flammebehandling er ikke nok mod flerårigt ukrudt og bør kombineres med mekanisk bekæmpelse.

Mekanisk bekæmpelse

Strigling med gårdspladsrider er effektiv mod småt ukrudt og kan anvendes på både befæstede og stærkt permeable arealer. Udstyret kan monteres på ATV, plænetraktor eller traktor – og fås i forskellige bredder. Nogle modeller har også skuffejern forrest.

PRÆCISION

Genberegne restbehov

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Det er aktuelt nu at genberegne restbehovet for kvælstof i vårbyg og hvede. Udover at inddrage gylleanalyser og udbytteforventninger i beregningen, råder vi i SAGRO over Yaras N-tester, der kan hjælpe med at ramme det rigtige restbehov. Kontakt derfor din planterådgiver, hvis du ønsker hjælp med måling af restbehovet.

VANDING

Vandingsbehov

Vanding er ved at være højaktuel igen, efter regnen i påskeugen. Raps, vinterkorn og frøgræs har brugt minimum 25 mm siden nedbøren faldt, så 2. vanding bør nu som minimum være gennemført i vinterbyg og raps på let jord. Der er chance for en lille byge i weekenden, men store mængder bliver det nok desværre ikke. Vårsæden der snart lukker rækkerne, begynder også at bruge en del vand nu, så vanding kan snart være aktuel her også.

Nedenstående figur viser vandingsregnskab for marker på JB 1

Vintersæd og raps er vandet med 25 mm midt i april og der faldt ca 30 mm nedbør i påsken.

Vårbyggen er sat til fremspiring 7 april.

Mark	JB	Afgrøde		Vandet mm	Balance mm
31-0	1	Vinterraps		25	-34
30-0	1	Vinterbyg		25	-34
1-0	1	Vinternug, hybrid		25	-34
32-0	1	Vinterhvede		25	-34
33-0	1	Vårbyg		0	-23